

ANTI-PSYCHOTICA

(Neuroleptica)

HOE WERKEN ANTIPSYCHOTICA?

■ Deze geneesmiddelen werken in op verschillende soorten receptoren in de hersenen, onder meer de dopaminereceptoren. Daardoor hebben ze niet alleen helpende effecten, maar ook soms bijwerkingen.

■ In het algemeen verminderen ze de activiteit in bepaalde overactieve delen van de hersenen en het effect van dopamine. Dopamine kan verwardheid en/of hallucinaties veroorzaken wanneer ze te actief is.

Antipsychotica helpen om symptomen te verminderen, maar brengen geen volledige genezing teweeg. Bespreek dit zowel met je huisarts en/of psychiater als met je psycholoog.

BIJ WELKE KLACHTEN ZIJN ANTIPSYCHOTICA AANBEVOLEN?

■ Tijdens **psychotische** episodes (periodes waarin het moeilijk is een verschil te zien tussen je eigen ideeën of beelden en de werkelijkheid) helpen antipsychotica om angst, spanning, waanideeën en hallucinaties te verminderen, en je gedachtenstroom tot rust te brengen.

■ Bij **bipolaire stoornis**, bij de behandeling van een manische episode.

■ Voor het kalmeren van **agressie** en/of **zenuwachtigheid** bij acute verwardheid bij mensen met **dementie**. In dit geval moet de behandeling zo kort mogelijk duren, aan een zo laag mogelijke dosis.

De behandeling moet regelmatig opnieuw worden beoordeeld.

Praat erover met je huisarts en/of psychiater als met je psycholoog.

BIJ WELKE KLACHTEN ZIJN ANTIPSYCHOTICA NIET AANBEVOLEN?

■ **Acute verwardheid zonder** bijbehorende **dementie**: eerst moet de oorzaak (meestal niet-psychiatrisch) van de verwardheid onderzocht worden en worden geprobeerd deze te verhelpen. Medicatie wordt alleen gebruikt als de oorzaak onvindbaar of onbehandelbaar blijkt en het nodig is om de symptomen te verlichten.

■ **Standaardbehandeling van slapeloosheid, angst en depressie**: de behandeling hiervan is gebaseerd op een verandering van gedrag en gewoontes, verschillende manieren van ondersteuning en psychotherapie. Als medicatie nodig is, zijn andere soorten meer aangewezen dan antipsychotica.

■ **Andere psychologische problemen**, waaronder problemen in de persoonlijkheid (persoonlijkheidsstoornissen). De behandeling vraagt dan een niet-medicamenteuze aanpak of, indien nodig, andere soorten medicatie.

WANNEER MOET JE MET ANTIPSYCHOTICA BEGINNEN?

Antipsychotica worden pas gestart na een uitgebreid gesprek met een huisarts of psychiater. Let erop om geen antipsychotica te nemen zonder medische begeleiding.

- Het kalmerende effect treedt meestal op binnen één of meerdere uren.
- Bijwerkingen kunnen ook al snel optreden.
- Je kan een vermindering van hallucinaties en/of wanen verwachten na 2 tot 6 weken. Het is daarom belangrijk de medicatie even lang te nemen als je arts het adviseert.
- Antipsychotica moeten aan een zo laag mogelijke dosis en voor een zo kort mogelijke duur worden toegediend, behalve bij sommige aanhoudende klachten waar langdurige behandeling nodig kan zijn om terugval te voorkomen.
- Sommige antipsychotica kunnen geïnjecteerd worden en zijn voor een langere periode werkzaam.

Zolang je antipsychotica gebruikt is een regelmatig medisch onderzoek met bloedafname bij een arts nodig.

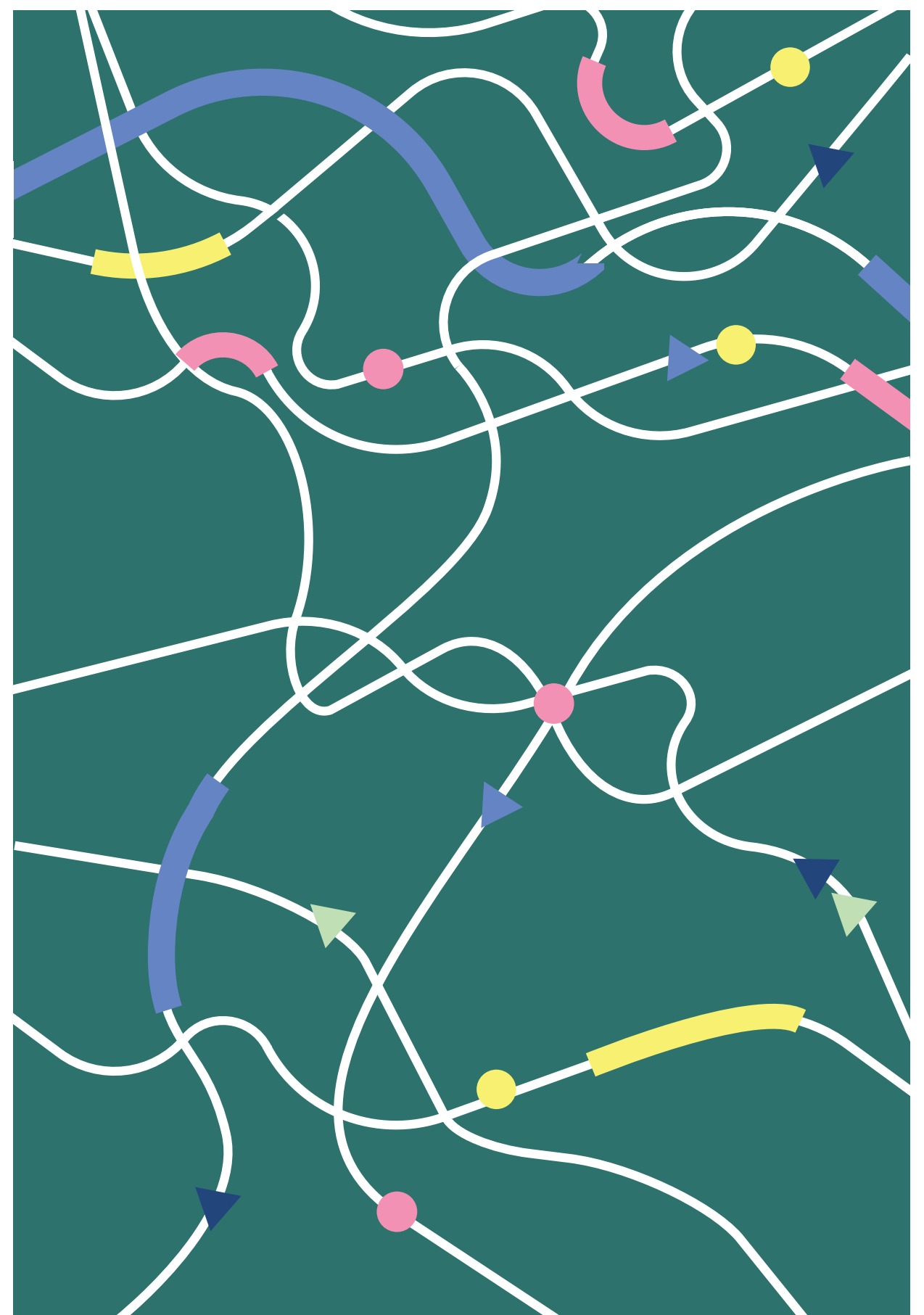
WELKE BIJWERKINGEN HEBBEN ANTIPSYCHOTICA?

- Bijwerkingen zijn uiteenlopend: ze zijn afhankelijk van de soort antipsychotica, de dosis en de persoon die ze gebruikt.
- Slaperigheid, meestal bij het begin van de behandeling, neemt vaak af met de tijd.
- Afgevlakte emoties
- Geheugen- en concentratieproblemen, moeite met denken

- Lager libido, moeite met erectie en orgasme
- Toegenomen eetlust en gewichtstoename
- Duizeligheid en bemoeilijkt zicht
- Bewegingsstoornissen
- Spierstijfheid
- Onregelmatige menstruatie, melkafscheiding, uitzonderlijke borstontwikkeling
- Trillen, spieren die samentrekken
- Hoge bloedsuikerspiegel en cholesterolgehalte, verminderde immuniteit
- Hartritmestoornissen
- Toegenomen effect van alcohol en bepaalde drugs
- Mogelijke interactie met andere medicatie, risico op overdosering (bij antipsychotica kalmeermiddelen of antidepressiva)

- Voor de beslissing om de behandeling voort te zetten of te stoppen moet rekening worden gehouden met de verhouding tussen de voor- en nadelen van antipsychotica.

Door regelmatige opvolging bij een arts is het mogelijk de dosis, de duur of het soort antipsychoticum aan te passen. Op die manier is de behandeling het meest werkzaam en kan je ze het best verdragen.

HOE STOP JE MET ANTIPSYCHOTICA?

Raadpleeg altijd eerst je dokter over het verminderen of stoppen van medicatie.

■ **Langzaam en geleidelijk afbouwen om ontwenningsverschijnselen te voorkomen** die na langdurig gebruik kunnen optreden:

- Misselijkheid, hoofdpijn, rillingen
- Slaapproblemen, prikkelbaarheid, depressieve klachten

■ **Stel samen met je arts een plan op voor de afbouw en verdere medische opvolging.**

Stop alleen met antipsychotica onder medische begeleiding. Als je met deze behandeling wilt stoppen, praat dan met een huisarts of je psychiater, je psycholoog en je apotheker.

WAT ZIJN DE RISICO'S VAN TE SNEL STOPPEN MET ANTIPSYCHOTICA?

■ Er is een risico op terugval als de behandeling te snel wordt gestopt.

Slaaptekort, stress, angst en druggebruik kunnen een nieuwe psychotische episode uitlokken. Regelmatige controle helpt om de tekenen van een mogelijke terugval (slapeloosheid, zenuwachtigheid, angst, enz.) zo snel mogelijk te herkennen en erop reageren.

Heb je hulp nodig om je levensstijl aan te passen en psychotische episodes te voorkomen? Praat met je huisarts, psychiater of psycholoog over niet-medicamenteuze behandeligen.

WIE KAN JE HELPEN?

- Psychiater.
- Psycholoog.
- Huisarts.
- Apotheker.
- Praat- of lotgenotengroepen.
- Familie en vrienden.

MEER WETEN OF MEER HULP NODIG ?

■ **Zelfhulpgroepen:**
<https://www.zelfhulp.be/>

■ **Tele-onthaal:**
<https://www.tele-onthaal.be>

■ **Similes**, familieleden en vrienden van mensen met psychische gezondheidsproblemen:
<https://nl.similes.be/>

